

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการเป็นบิดา ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสต่อภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิดกลุ่มตัวอย่าง คือ บิดาที่มาส่งบุตรอายุ 8 สัปดาห์รับบริการฉีดวัคซีนที่คลินิกสุขภาพเด็กดี ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเชียงใหม่ หรือมาส่งภรรยาเข้ารับบริการตรวจหลังคลอด 6 สัปดาห์ที่แผนกวางแผนครอบครัว ณ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2558 จำนวน 84 ราย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอด มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะคำตอบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ส่วนที่ 3 แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะคำตอบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ และส่วนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส มีข้อคำถาม 23 ข้อ ลักษณะคำตอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอด แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .83, .83 และ .92 ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล คะแนนภาวะซึมเศร้าของบิดาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา สถานภาพการเป็นบิดาและภาวะซึมเศร้าของบิดาโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอันดับ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสและภาวะซึมเศร้าของบิดา โดยทดสอบการกระจายของข้อมูลด้วยสถิติโคลโมโกรอฟ-สเมียร์นอฟ

พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงเป็น โกลังปกติ จึงหาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน วิเคราะห์อำนาจการทำนายของ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการเป็นบิดา ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสต่อภาวะซึมเศร้าของบิดา โดยตรวจสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นทุกประการ จึงวิเคราะห์อำนาจการทำนายโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

ผลการวิจัย

1. ภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิด คิดเป็นร้อยละ 21.40 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 5.92 คะแนน (S.D. = 3.76)
2. สถานภาพการเป็นบิดา มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Eta. = .22, p = .05) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบระดับปานกลางกับภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.47, p < .01$) และสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสมีความสัมพันธ์ทางลบระดับสูงกับภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.50, p < .01$) ส่วนอายุ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิด
3. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส สามารถร่วมกันทำนายภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิด ได้ร้อยละ 32.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยอายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพการเป็นบิดา ไม่สามารถทำนายภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิดได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมทางการพยาบาลเพื่อส่งเสริมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสในการป้องกันภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิด
2. นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการสอนนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้บิดาเกิดภาวะซึมเศร้าในระยะหลังบุตรเกิดเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสในการป้องกันภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบจำลองปัจจัยทางจิตสังคมในการทำนายภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิด ได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และความเครียด เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้จากการศึกษาในประเทศไทยพบที่มีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าของบิดาในระดับปานกลางถึงระดับสูง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตสังคมต่อภาวะซึมเศร้าของบิดาไทยที่ชัดเจนมากขึ้น

2. ควรนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบิดาและสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส เพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้าของบิดาในระยะหลังบุตรเกิด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved